

Sygn. akt: III AUa 435/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Michalska (spr.)

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

SSA Mirosław Godlewski

Protokolant: st. sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2014 r. w Łodzi

sprawy **T. H.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o świadczenie przedemerytalne,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 26 lutego 2014 r., sygn. akt: IV U 1555/13;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 435/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca T. H. w dniu 17 grudnia 2013r. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z 27 listopada 2013r. odmawiającej mu, na podstawie art. 2 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. Nr 12, poz. 1252), prawa do świadczenia przedemerytalnego. Odwołujący się wniósł o przyznanie mu spornego świadczenia. Wskazał, iż niemożność spełnienia wymaganego stażu 40 lat jest wynikiem złego stanu zdrowia i brakiem możliwości podjęcia pracy.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania . W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał m.in., że na wymagane 40 lat okresów składkowych i nieskładkowych wnioskodawca udokumentował jedynie 21 lat , 8 miesięcy i 18 dni. Do stażu nie zaliczono skarżącemu okresów rejestracji w urzędzie pracy bez prawa do zasiłku. Nadto ostatni okres zatrudnienia uległ rozwiązaniu z dniem 31 grudnia 1994r.

Wyrokiem z 26 lutego 2014 r., w sprawie o sygn. akt IVU 1555/13, Sąd Okręgowy w Sieradzu oddalił odwołanie.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach faktycznych i prawnych:

T. H., ur. (...), pracował z krótkimi przerwami w latach 1972-1986. Od 20 czerwca 1986r. do 16 stycznia 1990r. pracował w Elektrowni (...) w R.. Następnie był zatrudniony w (...) w C. od 22 stycznia 1990r. do 28 lutego 1991r. Stosunek

pracy uległ rozwiązaniu z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy. W dalszej kolejności był zarejestrowany w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna od 15 marca 1991r. do 31 marca 1994r. W tym okresie pobierał zasiłek dla bezrobotnych do 30 listopada 1992r. Od 1 kwietnia do 31 grudnia 1994r. wnioskodawca świadczył pracę w Miejskim Zakładzie (...) w P., a stosunek pracy ustał z upływem czasu, na który został zawarty. Po tym czasie, od 2 stycznia 1995r. do 30 lipca 2009r. i od 10 września 2010r. do 25 grudnia 2012r. zarejestrowany był jako bezrobotny z prawem do zasiłku od 3 stycznia 1995r. do 2 stycznia 1996r. Jak ustalił sąd pierwszej instancji, wnioskodawca wykazał łącznie 21 lat, 8 miesięcy i 18 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W dniu 22 października 2013r. T. H. złożył wniosek o świadczenie przedemerytalne. Decyzją z 27 listopada 2013r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia przedemerytalnego. W ocenie sądu pierwszej instancji podnoszone przez wnioskodawcę okoliczności, mające usprawiedliwiać niespełnienie przesłanki stażu emerytalnego (zły stan zdrowia i niemożność podjęcia zatrudnienia proponowanego przez urząd pracy), nie miały prawnego znaczenia.

W uzasadnieniu stanu prawnego Sąd Okręgowy powołał art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. nr 120, poz. 1252 ze zm.), zgodnie z którym prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn. Zaś art. 2 ust. 2 ww. ustawy stanowi, że za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1442 ze zm.). W myśl art. 2 ust. 3 cyt. ustawy, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki: nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna; w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych; złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Sąd Okręgowy podkreślił, że wnioskodawca nie spełnia wskazanych przesłanek ustawowych do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego. Przy czym Sąd badał przesłanki na datę rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, które nastąpiło 28 lutego 1991r. (sześć miesięcy pobierania przez skarżącego zasiłku dla bezrobotnych w rozumieniu omawianej ustawy upłynęło z końcem 15 września 1991r.) Stwierdził, że na chwilę rozwiązania stosunku pracy wnioskodawca nie legitymował się wymaganym stażem emerytalnym 40 lat, a wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego złożył w terminie przekraczającym 30 dni od wydania przez Powiatowy Urząd Pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych i to o treści innej, niż wymagana w ustawie. W rezultacie Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca nie spełnił przesłanek opisanych w art. 2 ustawy z 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych , które przysługuje po wypełnieniu wszystkich wskazanych tam warunków łącznie. Z tych wszystkich względów, zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy odwołanie oddalił.

Od tego wyroku apelację wprost wniósł T. H.. Wnioskodawca zaskarżył wyrok w całości, wniósł o jego zmianę i przyznanie mu prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu swojego stanowiska apelujący podniósł, że nie posiada wymaganego 40-letniego stażu pracy ze względu na niemożność podjęcia pracy. Powołał w tym miejscu orzeczenie o przeciwwskazaniach do pracy wydane przez Instytut Medycyny Pracy. Wskazał, że został zwolniony z pracy w Elektrowni (...) z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy, jak też nie otrzymał z Powiatowego Urzędu Pracy propozycji zatrudnienia uwzględniającego przeciwwskazania do pracy wynikające z ww. orzeczenia lekarskiego. Nadto podał, że jego żona została zwolniona z pracy z dniem 30 listopada 2013r. i jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Obecnie wnioskodawca pozostaje bez środków do życia. W piśmie procesowym z 12 marca 2014r. w uzupełnieniu apelacji wnioskodawca podniósł, że nie może podjąć żadnej pracy ze względu na zły stan zdrowia . Do

pisma załączył kartę wypisową z Kliniki (...) z 19 października 1990r., z której wynika pobyt w klinice w okresie od 24 września do 19 października 1990r. w celu oceny stanu zdrowia i przydatności do pracy (dokument-k.34 akt).

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja wnioskodawcy nie jest zasadna.

Spór w sprawie sprowadza się do oceny ,czy wnioskodawca spełnia przesłanki do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 170) prawo do przedmiotowego świadczenia przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn. Nadto w myśl art.2 ust.1 pkt 5 do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn. Zgodnie z ust. 3 powyższego przepisu, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o których mowa w powołanej ustawie, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Z mocy natomiast ust. 2 tego samego przepisu, za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, z późn. zm.).

Należy przy tym podkreślić ,że świadczenie przedemerytalne jest świadczeniem o charakterze wyjątkowym, przysługującym ubezpieczonym o długim stażu ubezpieczeniowym, którzy z przyczyn od siebie niezależnych utracili źródło dochodu, a ze względu na wiek nie mogą jeszcze uzyskać prawa do emerytury. Zatem przesłanki do przyznania świadczenia winny być interpretowane ściśle, a dla uzyskania prawa do świadczenia konieczne jest łączne spełnienie wszystkich warunków wymienionych w ustawie. Jak wynika z niespornych ustaleń sądu pierwszej instancji , których apelujący nie zwalcza, udowodnił łączny okres składkowy i nieskładkowy uprawniający do nabycia emerytury w wymiarze 21 lat, 8 miesięcy i 18 dni. Już tylko ta okoliczność przesądza o braku podstaw do przyznania wnioskodawcy prawa do świadczenia przedemerytalnego, ponieważ ustawodawca nakazał spełnienie ww. ustawowych przesłanek łącznie. Oznacza to, że brak spełnienia co najmniej jednego z warunków uniemożliwia nabycie prawa do świadczenia, czyni też bezprzedmiotowym konieczność ustalania pozostałych warunków. Na marginesie można tylko dodać, że również pozostałe przesłanki z art.2 ust.1 pkt 5 cyt. ustawy nie zostały spełnione (z uwagi na wiek wnioskodawcy nie może mieć zastosowania art.2 ust.1 pkt 1 i 2), w tym warunek rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia. Jak wynika z załączonych dokumentów, ostatni okres zatrudnienia wnioskodawcy to praca od 1 kwietnia do 31 grudnia 1994r. w Miejskim Zakładzie (...) w P. (świadectwo pracy-k.17 akt ZUS). Zgodnie z treścią świadectwa pracy wystawionego przez pracodawcę 29 grudnia 1994r., stosunek pracy został rozwiązany z upływem czasu, na który był zawarty. Z tej racji Sąd Okręgowy

czynił też ustalenia co do spełnienia przesłanek z art.2 ust.1 pkt 5 na datę rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, które nastąpiło 28 lutego 1991r. Ustalenia te, zasadniczo bezprzedmiotowe z uwagi na datę ustania zatrudnienia i późniejsze podjęcie pracy, również potwierdziły brak przesłanek do nabycia świadczenia przedemerytalnego, w tym przede wszystkim brak wymaganego stażu pracy. Dodatkowo można jeszcze wyjaśnić, że do stażu nie zaliczono wnioskodawcy okresów zarejestrowania jako osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych od 1 grudnia 1992r. do 31 marca 1994r. , ponieważ okres czasowego pozostawania bez pracy z powodu niemożności jej otrzymania lub niemożności podjęcia szkolenia zawodowego (art. 6 ust. 2 pkt 6 u.e.r.f.u.s.) jest okresem składkowym bez opłaconej składki przed dniem 15 listopada 1991 r., zaś po tej dacie nie jest w ogóle uwzględniany przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty.

Rację ma Sąd Okręgowy , iż podnoszone przez wnioskodawcę okoliczności dotyczące złego stanu zdrowia, trudności finansowych czy niemożności podjęcia pracy zarobkowej przez szereg lat pozostają bez wpływu na ustalenia przesłanek do nabycia świadczenia przedemerytalnego, ponieważ ustawodawca nie przewidział możliwości odstąpienia od ściśle określonych w art.2 ustawy warunków uzasadniających przyznanie tego prawa. Stąd powoływanie się przez apelującego na orzeczenie lekarskie nr 878/88 z 28 marca 1988r. (k.4 akt sprawy) o istnieniu przeciwwskazań do wykonywania ciężkiej pracy fizycznej oraz o kwalifikacjach do lekkiej pracy fizycznej siedząco-chodzącej, nie może mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy. W rezultacie ustalenia sądu pierwszej instancji o braku podstaw do przyznania wnioskodawcy świadczenia przedemerytalnego są prawidłowe, a zarzuty apelacji nie mogły odnieść skutku. Dlatego też na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.